

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

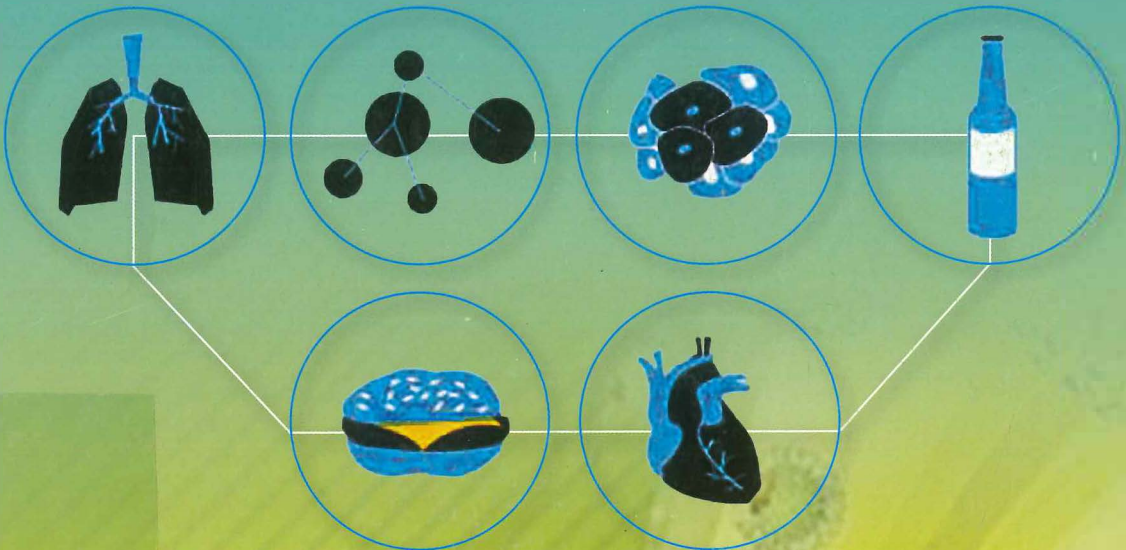
52314

เอกสารการสอนชุดวิชา

หน่วยที่ 1-5

โรคติดต่อและโรคไม่ติดต่อ

Communicable Diseases and Non-Communicable Diseases

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

เอกสารการสอนชุดวิชา

โรคติดต่อและโรคไม่ติดต่อ

Communicable Diseases and Non-communicable Diseases

52314

หน่วยที่ 1-5

คณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชาโรคติดต่อโรคไม่ติดต่อ

รองศาสตราจารย์พรทิพย์ กิระพงษ์	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.สมโภช รติโอพาร	กรรมการและบรรณาธิการ
รองศาสตราจารย์ ดร.อดิศักดิ์ สัตย์ธรรม	กรรมการและบรรณาธิการร่วม
รองศาสตราจารย์ ดร.อารยา ประเสริฐชัย	กรรมการด้านเนื้อหา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ช่อทิพย์ บรมธนรัตน์	กรรมการด้านเนื้อหา
อาจารย์ แพทย์หญิงรัศมี ดันศิริสิทธิกุล	กรรมการด้านเนื้อหา
อาจารย์ นายแพทย์สมบัติ แทนประเสริฐสุข	กรรมการด้านเนื้อหา
อาจารย์ แพทย์หญิงสุพัตรา ศรีวณิชชากร	กรรมการด้านเนื้อหา
รองศาสตราจารย์ ดร.สุภามาส อังศุโชติ	กรรมการด้านวัดผลการศึกษา
รองศาสตราจารย์อมรรมาศ คงธรรม	กรรมการด้านเทคโนโลยี
อาจารย์ ดร.ธีระวุธ ธรรมกุล	เลขานุการ

ผู้ร่วมผลิต

รองศาสตราจารย์ นายแพทย์อดิศักดิ์ ผลิตผลการพิมพ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แพทย์หญิงแสงสุลี ธรรมไกรสร
อาจารย์ แพทย์หญิงจริยา แสงสังจา
อาจารย์ นายแพทย์ชนินันท์ สนธิไชย
อาจารย์ นายแพทย์พรชนก รัตนดิลก ณ ภูเก็ต
อาจารย์รัตนภาภรณ์ จีระวัฒนะ
อาจารย์ นายแพทย์ศุภมิตร ชุณหะวัณ
อาจารย์ นายแพทย์อดุลย์ บัณฑิตกุล
อาจารย์ นายแพทย์อรรถพล ชีพสัตยากร

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	(3)
รายละเอียดชุดวิชา	(8)
วิธีการศึกษา	(10)
หน่วยที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโรคติดต่อและโรคไม่ติดต่อ	1-1
แผนการสอนประจำหน่วย	1-2
ตอนที่ 1.1 ความหมาย ประเภท และความสำคัญของโรคติดต่อ รวมทั้งโรคติดต่อ อุบัติใหม่ และโรคไม่ติดต่อ	1-5
เรื่องที่ 1.1.1 ความหมาย ประเภท และความสำคัญของโรคติดต่อ รวมถึงโรคติดต่ออุบัติใหม่	1-6
เรื่องที่ 1.1.2 ความหมาย ประเภท และความสำคัญของโรคไม่ติดต่อ	1-17
ตอนที่ 1.2 องค์ประกอบตามธรรมชาติและกลไกการเกิดโรค	1-22
เรื่องที่ 1.2.1 องค์ประกอบและธรรมชาติของการเกิดโรค	1-23
เรื่องที่ 1.2.2 วิทยาการระบาดและพยาธิกำเนิดของโรคติดต่อ	1-30
เรื่องที่ 1.2.3 วิทยาการระบาดและพยาธิกำเนิดของโรคไม่ติดต่อ	1-37
ตอนที่ 1.3 หลักการเฝ้าระวังและการป้องกันควบคุมโรค	1-46
เรื่องที่ 1.3.1 การเฝ้าระวังโรค	1-48
เรื่องที่ 1.3.2 แนวทางทั่วไปในการป้องกันและควบคุมโรค	1-52
เรื่องที่ 1.3.3 การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ	1-56
เรื่องที่ 1.3.4 การป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อ	1-60
ตอนที่ 1.4 มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและควบคุมโรค	1-65
เรื่องที่ 1.4.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและควบคุมโรค	1-66
เรื่องที่ 1.4.2 แนวทางการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรค ..	1-74
บรรณานุกรม	1-79

หน่วยที่ 2 โรคติดต่อที่สามารถป้องกันได้ด้วยการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค	2-1
แผนการสอนประจำหน่วย	2-2
ตอนที่ 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค	2-4
เรื่องที่ 2.1.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค	2-5
เรื่องที่ 2.1.2 กำหนดการให้วัคซีนพื้นฐานและการเก็บรักษาวัคซีน	2-9
ตอนที่ 2.2 โรคที่สามารถป้องกันได้ด้วยการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค	2-16
เรื่องที่ 2.2.1 โรคคอตีบ โรคบาดทะยัก และโรคไอกรน	2-18
เรื่องที่ 2.2.2 โรคหัด โรคคางทูม และโรคหัดเยอรมัน	2-21
เรื่องที่ 2.2.3 โรคโปลิโอ	2-24
เรื่องที่ 2.2.4 โรคไข้มองอักเสบ	2-26
เรื่องที่ 2.2.5 โรคตับอักเสบบี	2-28
ตอนที่ 2.3 โรคที่สามารถป้องกันได้ด้วยการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคในกลุ่มผู้สูงอายุ และผู้ด้อยความสามารถ	2-30
เรื่องที่ 2.3.1 โรคไข้หวัดใหญ่	2-34
เรื่องที่ 2.3.2 โรคสுகไส โรคงูสวัด	2-37
เรื่องที่ 2.3.3 เสดรี่ปโทโคคัสนิวโมเนีย	2-41
ตอนที่ 2.4 โรคที่สามารถป้องกันได้ด้วยการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคในกลุ่มนักท่องเที่ยว .	2-45
เรื่องที่ 2.4.1 โรคไข้เหลือง	2-46
เรื่องที่ 2.4.2 โรคไข้กาฬหลังแอ่น	2-51
บรรณานุกรม	2-55
 หน่วยที่ 3 โรคติดต่อจากการสัมผัส	3-1
แผนการสอนประจำหน่วย	3-2
ตอนที่ 3.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโรคติดต่อจากการสัมผัส	3-4
เรื่องที่ 3.1.1 ความหมายและประเภทของโรคติดต่อจากการสัมผัส	3-5
เรื่องที่ 3.1.2 วิทยาการระบาดของกลุ่มโรคติดต่อจากการสัมผัส	3-8
เรื่องที่ 3.1.3 แนวทางการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อจากการสัมผัส	3-14
ตอนที่ 3.2 โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์	3-16
เรื่องที่ 3.2.1 ความหมาย ความเป็นมา และสาเหตุของโรคติดต่อ ทางเพศสัมพันธ์	3-18
เรื่องที่ 3.2.2 สถานการณ์และแนวโน้มของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์	3-22
เรื่องที่ 3.2.3 การติดต่อ ลักษณะอาการ การวินิจฉัย และการรักษาโรคติดต่อ ทางเพศสัมพันธ์	3-25
เรื่องที่ 3.2.4 แนวทางการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์	3-38

ตอนที่ 3.3 การติดเชื้อเอชไอวีและโรคเอดส์	3-43
เรื่องที่ 3.3.1 ความหมาย ความเป็นมา และสาเหตุของการติดเชื้อเอชไอวี และโรคเอดส์	3-45
เรื่องที่ 3.3.2 สถานการณ์การติดเชื้อเอชไอวีและโรคเอดส์	3-47
เรื่องที่ 3.3.3 การติดต่อ ลักษณะอาการ การวินิจฉัย และการรักษาโรคเอดส์	3-55
เรื่องที่ 3.3.4 แนวทางการยุติปัญหาเอดส์	3-66
ตอนที่ 3.4 โรคติดต่อจากการสัมผัสประเภทอื่นๆ	3-76
เรื่องที่ 3.4.1 โรคเรื้อน	3-78
เรื่องที่ 3.4.2 โรคไวรัสตับอักเสบบี และโรคไวรัสตับอักเสบซี	3-84
เรื่องที่ 3.4.3 โรคตาแดงจากเชื้อไวรัส	3-92
เรื่องที่ 3.4.4 โรคไขสูกใส	3-94
เรื่องที่ 3.4.5 โรคไขกาฬหลังแอ่น	3-97
บรรณานุกรม	3-101
หน่วยที่ 4 โรคติดเชื้อของระบบทางเดินหายใจ	4-1
แผนการสอนประจำหน่วย	4-2
ตอนที่ 4.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโรคติดเชื้อของระบบทางเดินหายใจ	4-4
เรื่องที่ 4.1.1 ความหมาย ประเภทและการดำเนินโรคติดเชื้อของระบบ ทางเดินหายใจ	4-6
เรื่องที่ 4.1.2 กายวิภาค สรีรวิทยาของระบบทางเดินหายใจ และธรรมชาติการเกิดโรค ติดเชื้อของระบบทางเดินหายใจ	4-8
เรื่องที่ 4.1.3 การรักษา การป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อของระบบทางเดินหายใจ	4-19
ตอนที่ 4.2 โรคติดเชื้อของระบบทางเดินหายใจส่วนบน	4-24
เรื่องที่ 4.2.1 โรคไข้หวัด	4-26
เรื่องที่ 4.2.2 โรคไข้หวัดใหญ่	4-29
เรื่องที่ 4.2.3 คออักเสบและต่อมทอนซิลอักเสบ	4-37
เรื่องที่ 4.2.4 กล้องเสียงอักเสบและภาวะการเกร็งของสายเสียงอย่างเฉียบพลัน ...	4-39
เรื่องที่ 4.2.5 หลอดลมอักเสบ	4-43
ตอนที่ 4.3 โรคติดเชื้อของระบบทางเดินหายใจส่วนล่าง	4-45
เรื่องที่ 4.3.1 หลอดลมฝอยอักเสบ	4-47
เรื่องที่ 4.3.2 โรคปอดอักเสบ	4-49
เรื่องที่ 4.3.3 วัณโรคปอด	4-57
เรื่องที่ 4.3.4 กลุ่มอาการทางเดินหายใจแบบเฉียบพลันรุนแรง	4-69
บรรณานุกรม	4-72

หน่วยที่ 5 โรคติดต่อทางอาหารและน้ำ.....	5-1
แผนการสอนประจำหน่วย	5-2
ตอนที่ 5.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโรคติดต่อทางอาหารและน้ำ.....	5-4
เรื่องที่ 5.1.1 ความหมายและประเภทของโรคติดต่อทางอาหารและน้ำ.....	5-5
เรื่องที่ 5.1.2 ธรรมชาติของการเกิดโรคติดต่อทางอาหารและน้ำ.....	5-9
เรื่องที่ 5.1.3 แนวทางการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อทางอาหารและน้ำ.....	5-14
ตอนที่ 5.2 กลุ่มอาการโรคที่มีอาการอุจจาระร่วงเฉียบพลันและไข้เอนเทอริก	5-19
เรื่องที่ 5.2.1 อหิวาตกโรค	5-23
เรื่องที่ 5.2.2 โรคอาหารเป็นพิษ	5-27
เรื่องที่ 5.2.3 โรคบิด.....	5-32
เรื่องที่ 5.2.4 โรคไข้เอนเทอริก.....	5-38
ตอนที่ 5.3 โรคติดเชื้อทางอาหารและน้ำซึ่งมีไวรัสเป็นสาเหตุ	5-43
เรื่องที่ 5.3.1 โรคตับอักเสบ เอ	5-44
เรื่องที่ 5.3.2 โรคติดเชื้อทางอาหารและน้ำอื่น ๆ ที่มีไวรัสเป็นสาเหตุ	5-48
ตอนที่ 5.4 โรคหนองพยาธิที่ติดต่อผ่านทางอาหารและน้ำ	5-50
เรื่องที่ 5.4.1 โรคพยาธิไส้เดือน	5-52
เรื่องที่ 5.4.2 โรคพยาธิแส้ม้า.....	5-57
เรื่องที่ 5.4.3 โรคพยาธิใบไม้ตับ.....	5-60
เรื่องที่ 5.4.4 โรคพยาธิใบไม้ปอด	5-64
บรรณานุกรม	5-68